

→ mlčení dobrých. Proto bych rád povzbudil všechny lidi dobré vůle, abychom se společně ptali po pravdě a spravedlnosti v této kauze, a tak podpořili arcibiskupa odvolaného podivným způsobem. Zdá se mi, že mlčení v těchto souvislostech, a to i schované za poslušnost Svatému otci, by bylo jen zbabělostí a spoluúčastí na páchaném bezpráví," podtrhl P. Kodet v závěru prohlášení uveřejněného na jeho webových stránkách.

Tato – v církevním prostředí odvažná – vyjádření značně oslabila přirozené polarizační tendence, která podobná vatikánská rozhodnutí vyvolávají. Autoři podpořili žádosti o zveřejnění důvodů, na nichž se odvolání zakládá, a vedle tradiční poslušnosti vyzdvihli i spoluodpovědnost za církev. Porozumět důvodům odvolání znamená porozumět tomu, co je v daném společenství považováno za dobré, a co za špatné. „Kdo vyžaduje důvěru pod pouhou poslušností, ztrácí hodnověrnost," zamýšlí se Václav Vacek. „Žádná instituce, ani církevní, nemá právo na bezpodmínečnou důvěru. Kdo vyzývá k nekritické poslušnosti, mrzačí svědomí druhého (třeba vlastního dítěte) a může přispívat k násilí.“

V tomto směru si zaslouží pozornost webové stránky <http://www.robertbezak.eu>, které mapují různá svědectví životního úsilí Róberta Bezáka. A také facebookový profil <http://www.facebook.com/events/402258183144778/>. Jak už to bývá, ne všichni věřící jsou jeho obdivovatelé.

■ JDE K JÁDRU VĚCI?

Rozhodně se mi zdá, píše například redaktorka Monitoru Michaela Freiová, že není správné označovat otázky kardinála Ouelleta za malichernosti nebo hlouposti. „Katolíci věrní Římu by se nad nimi měli poctivě zamyslet.“ Róbert Bezák podle ní klouzal po povrchu, nabízel „dětskou stravu“.

Výstižně to ve svém dopise vyjádřil jeden ze slovenských kněží Štefan Mordel:

„Na jedné straně může být velice sympatické, když populární arcibiskup zviditelňuje církev a přitahuje masy, ale právě tam na něho může čekat nebezpečí, že se dopustí přešlapu a kvůli falešným ohledům neřekne pravdu celou, anebo ji dokonce neřekne vůbec. Myslím, že pan arcibiskup v tomto ohledu nebyl úplně obezřetný.“ P. Mordel jako příklad uvádí besedu s Bezákem a Malým na největším slovenském rockovém festivalu Pohoda. „Hovořil jste o zduchovňování, o anonymních křesťanech, že i ti, kteří se nemodlí, nepoklekají, mohou být duchovní lidé. Že i když se neumějí modlit Otčenáš, neznamená to, že žijí jen živočišně... Dokonce jste řekl, že to už není jen prostor kostela, ale je to celý prostor našeho života, který je také náboženským prostorem. Ba co víc, tvrdil jste, že Kristovo poselství není na prvním místě liturgické, nejde primárně o to, abychom se uměli přežehnat, kleknout si, aby byl pěkně oblečený farář a okolo něj ministranti. Pro mě je to zarážející a nepochopitelné. Přece si nemůžeme v takových debatách vybírat z evangelia jen to, co nám právě vyhovuje!“ Právě biskupové, soudí Mordel, musí stát pevně na svých stanoviscích a nebojácně se stavět proti bludům dneška, o nichž hovoří papež a které hrozí rozvrátit a pohltit církev. „Diktatura relativismu, nekřesťanského individualismu, ale i subjektivismu a indiferentismu, v náboženské oblasti pak synkretismu jsou pro katolické křesťany vážným ohrožením. Pokud si neuchovají

”
**Ten dotazník ukazuje,
 že církevní vedení zaspalo.
 Představení podcenili fakt,
 že s postupující demokratizací
 ve společnosti hraje čím dál
 větší – a dnes už převažující –
 roli neformální autorita.**
 “

TOMÁŠ HALÍK

vlastní identitu pramenící z víry, pak neobstojí, ale naopak budou ochotni přijímat a podporovat jakékoli nepravosti. Příkladem toho je v současnosti Memorandum teologů v Německu a Výzva k neposlušnosti v Rakousku, což jsou velice smutné jevy.“ Kritických ohlasů se pochopitelně dočkali i ti, kdo se Bezáka zastali. „Jedním ze slovenských biskupů jsem byl požádán," napsal na svých stránkách Vojtěch Kodet, „abych své stanovisko stáhl, protože údajně burcuji věřící k rebelii proti Benediktu XVI. a k odporu proti církvi. Působím prý v církvi na Slovensku

svou kritikou rozkol, přičemž bych měl hlavně poslouchat autoritu a modlit se.“ S tímto postojem se ale Kodet odmítl smířit: „Pokud jde o to, zastat se někoho, čteme v Písmu sv.: „Otevři svá ústa za němého, za právo všech postižených... zastaň se utištěného“ (Př 31,8). Dokonce i v případě, že nejedná správně představený církve, je nejen možné, ale i nutné na to upozornit.“

■ Vatikánský emisar na Slovensku

Koncem srpna Slovensko navštívil prefekt tribunálu Apoštolské signatury Raymond Leo Burke. Nejvyšší tribunál Apoštolské signatury je vlivný vatikánský úřad, do jehož kompetence patří mj. dozor nad výkonem spravedlnosti v církvi. Hlavním cílem jeho návštěvy má být vystoupení na konferenci o církevním právu na Spišské kapitule. Na programu měl ale též setkání s biskupy a jistě přišla řeč na Róberta Bezáka.

Těžko říct, nakolik tato krátká návštěva vlivného muže přispěje k vyjasnění situace. Podobně by bylo zjednodušující říci, že se zastáncům starých pořádků hodilo, že Bezák je příliš progresivní.

Podle všeho tento mnohaletý představený kongregace a také předseda Konference vyšších řeholních představených, který vyučoval na univerzitě morální teologii, nijak nevybočuje z hlavního proudu katolické teologie. To, čím se snad liší, je snaha vnímat vyřčené i nevyřčené otázky okolí a taktéž snaha na ně adekvátně reagovat. A na rozdíl od jiných reprezentantů církve je odvolanému biskupovi vlastní také britká výmluvnost.

Otázkou, která stojí na pozadí Bezákova odvolání, tedy nejsou jeho názory a postoje ve věcech víry a mravů, ale způsob vybírání a jmenování biskupů. „Říkal jsem nunciovi: před třemi roky jste mi přece sdělili, že jste mne důkladně prozkoumali a teď mne odvoláváte! Najednou je všechno jinak? Co se v mém životě stalo, že to, co platilo před třemi roky, dnes již neplatí?“ vzpomíná Bezák. Nunciovy odpovědi se nedočkal. Nezměnil-li se arcibiskup, co se změnilo? Ti, kdo ho vybírali, neodhadli dobře rozpoložení diecéze, které měl sloužit, a tedy nemohl být doopravdy autoritou, pastýřem všech? Nebo ho snad, jak se stává v politice, opustili vlivní přátelé? Nebo jeho jmenování i odvolání bylo ovlivněno řadou náhod a rozdrobenou odpovědností, jak tomu bývá u velkých organizací?

Je spíš méně pravděpodobné, že by se v příštích měsících „Bezákova kauza“ vyjasnila. A i kdyby se ukázalo, že byl „odejit“ neprávem, těžko se vrátí k započatému dílu v trnavské diecézi. Už proto by mělo být společným zájmem těch, kteří litují jeho odchodu, i těch, kteří se obávají německého či rakouského scénáře, aby se napříště biskupové jmenovali a odvolávali transparentním způsobem. Alespoň tímto způsobem by se mohl uplatnit názor Josefa Zvěřiny, že to, co se týká všech, má být také se všemi projednáno.